

DOMSTOLENS KENDELSE (Anden Afdeling)

29. oktober 2004 *

I sag C-360/02 P,

angående appel i henhold til artikel 49 i EF-statutten for Domstolen, iværksat den 2. oktober 2002,

Carlo Ripa di Meana, tidligere medlem af Europa-Parlamentet, Montecastello di Vibio (Italien), ved advokati W. Viscardini og G. Donà,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Parlamentet ved A. Caiola og G. Ricci, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

* Processprog: italiensk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans (refererende dommer), og dommerne C. Gulmann, J. Makarczyk, P. Kūris og J. Klučka,

generaladvokat: M. Poiares Maduro
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

- 1 Ripa di Meana har ved appellen nedlagt påstand om ophævelse af kendelse afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 9. juli 2002, Ripa di Meana mod Europa-Parlamentet (sag T-127/01, Sml. II, s. 3005, herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste det af Ripa di Meana anlagte søgsmål med påstand om annullation af Europa-Parlamentets afgørelse af 26. marts 2001 om ophævelse af betaling af hans alderspension efter hans valg til Umbriens Regionalråd (Italien).

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

- 2 Da der ikke fandtes nogen endelig pensionsordning for samtlige medlemmer af Europa-Parlamentet (herefter »Parlamentet«), vedtog Parlamentets Præsidium den 24. og 25. maj 1982 en foreløbig pensionsordning (herefter »den foreløbige pensionsordning«) for medlemmer af Parlamentet fra medlemsstater, hvor der ikke findes en national pensionsordning for parlamentsmedlemmer. Denne ordning finder ligeledes anvendelse, hvor niveauet og/eller betingelserne for en sådan pension ikke er de samme som dem, der gælder for medlemmer af parlamentet i den stat, hvor medlemmet af Europa-Parlamentet er valgt. Denne foreløbige pensionsordning findes i bilag III til regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser til Europa-Parlamentets medlemmer (herefter »bilag III«).

- 3 Regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser (»bilag III«) bestemte i den på tidspunktet for sagens faktiske omstændigheder af gældende version bl.a.:

»Artikel 1

1. Alle Europa-Parlamentets medlemmer er pensionsberettigede.

2. Indtil indførelsen af den endelige Fællesskabspensionsordning for alle Europa-Parlamentets medlemmer udbetales en foreløbig alderspension efter anmodning fra det pågældende medlem og Fællesskabets budget, sektion Parlamentet.

Artikel 2

1. Størrelsen af og betingelserne for den foreløbige pension er overensstemmende med, hvad der gælder for den pension, som udbetales til medlemmer af parlamentet i den stat, hvor medlemmet af Europa-Parlamentet er valgt.

2. Ethvert medlem, som dér er omfattet i bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, betaler et bidrag til Fællesskabets budget, som beregnes således, at vedkommende i henhold til de gældende nationale bestemmelser betaler det samme bidrag, som et medlem af parlamentet i den stat, hvor vedkommende er valgt.

[...]

4. Med henblik på pensionens størrelse kan årene som medlem af en medlemsstats parlament sammenlægges med årenes medlem af Europa-Parlamentet. Såfremt vedkommende har udøvet dobbelt mandat beregnes alene et mandat.«

Nationale bestemmelser

4 Artikel 12, stk. 1, i Regolamentoo per gli assegni vitalizi dei deputati (ordning for rejsegodtgørelser for medlemmer af det italienske deputeretkammer, herefter »den italienske ordning«), bestemmer følgende:

»Såfremt et medlem, som allerede har afsluttet sit mandat, bliver genvalgt til det nationale parlament eller Europa-Parlamentet eller bliver valgt til et regionalråd, ophæves betalingen af den rejsegodtgørelse, vedkommende har ret til, i vedkommendes embedsperiode.«

Sagens baggrund og retsforhandlinger

- 5 Ripa di Meana, der er italiensk statsborger, var medlem af Europa-Parlamentet fra 1979 til 1984 og fra 1994 til 1999.

- 6 Efter hans valg til Umbriens Regionalråd tilstillede chefen for afdelingen for finansordningen for Europa-Parlamentets medlemmer appellant en skrivelse dateret den 26. januar 2001 om ophævelse af hans pension som tidligere medlem Europa-Parlamentet under henvisning til, at Ripa di Meana var blevet valgt til Umbriens Regionalråd herefter »skrivelsen af 26. januar 2001«. Skrivelsen, som sagsøgeren modtog den 31. januar 2001, var affattet således:

»Jeg skal henlede Deres opmærksomhed på artikel 12 i Regolamentoo per gli assegni vitalizi dei deputati (kopi vedlagt), der finder analogisk anvendelse på italienske deputerede, som har indbetalt pensionsbidrag til Europa-Parlamentet, og hvorefter betalingen af pension ophæves i det tidsrum, hvor vedkommende er valgt til det nationale parlament eller Europa-Parlamentet eller til et regionalråd.

Jeg er blevet bekendt med, at De er blevet valgt til et regionalråd, hvorfor jeg ser mig nødsaget til at ophæve betalingen af Deres pension.

Med henblik på beregningen af det pensionsbeløb, som fejlagtigt er udbetalt Dem, beder jeg Dem venligst meddele mig datoen for Deres valg til regionalrådet.«

- 7 Efter at Ripa di Meana ved skrivelse af 15. marts 2001 havde udtrykt sin overraskelse over Europa-Parlamentets hensigt om at ophæve betalingen af hans pension på grund af hans valg til regionalrådet og heri anført grundene til, at den italienske ordning ikke kunne finde analogisk anvendelse på hans tilfælde, tilstillede Parlamentet ham en anden skrivelse dateret den 26. marts 2001 (herefter »skrivelsen af 26. marts 2001«), hvori det anførte følgende:

»Som følge af Deres ovenfor angivne skrivelse, hvori De udtrykker overraskelse over ophævelsen af Deres pension som tidligere medlem af Europa-Parlamentet efter Deres valg til regionalrådet, skal jeg bekræfte, at denne afgørelse er i overensstemmelse med artikel 12/1 i ordningen for Camera (det italienske deputeretkammer) og Cameras praksis.

Jeg erkender, at de gældende bestemmelser for Camera er ufuldstændige. Selv om bestemmelserne med hensyn til ophævelsen af pensioner er udtømmende, indeholder de med hensyn til genoprettelse af rettigheder ingen henvisning til embedet som regional rådgiver.

Jeg mener dog, at de bestemmelser, der er vedtaget af den politiske myndighed for at undgå sammenlægning af en pension som deputeret eller medlem af et regionalråd med oppebærelsen af en løn som deputeret eller som medlem af et regionalråd er klare, og jeg anmoder Dem derfor høfligst om snarest muligt at meddele mig datoen for Deres valg til regionalrådet.

Jeg skal endvidere meddele Dem, at betalingen af Deres pension i mellemtiden er blevet indstillet.«

- 8 Ripa di Meana anlagde på dette grundlag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 12. juni 2001 en sag, bl.a. med påstand om annullation af skrivelsen af 26. marts 2001, for så vidt den indeholder Parlamentets afgørelse om at indstille betalingen af hans pension efter hans valg som medlem af Umbriens Regionalråd.
- 9 Ved processkrift indleveret på Rettens Justitskontor den 27. juli 2001 har Parlamentet i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement fremsat en formalitetsindsigelse, som Retten efterkom i den appellerede kendelse efter at have opfordret parterne til at besvare visse spørgsmål skriftligt.

Den appellerede kendelse

- 10 Rettens afvisning af sagen beroede hovedsagelig på to grunde.
- 11 Efter at Retten i den appellerede kendelses præmis 25 fastslog, at i henhold til fast retspraksis er foranstaltninger med bindende retsvirkninger, som berører sagsøgerens interesser ved at ændre dennes retsstilling væsentligt, retsakter eller afgørelser, der kan anfægtes under et annullationssøgsmål i medfør af artikel 230 EF, og at der ved afgørelsen af, om en retsakt eller en beslutning har sådanne virkninger,

må lægges vægt på indholdet, fastslog den i nævnte kendelse i præmis 29 først, at »det er derfor klart, at Parlamentets oprindelige afgørelse af 26. januar 2001 udgør den retsakt, som direkte og umiddelbart påvirkede sagsøgerens retsstilling, og som derfor burde anfægtes«.

12 Retten støttede denne konklusion dels på ordlyden af skrivelsen af 26. januar 2001, hvoraf det klart fremgik, at Parlamentet havde besluttet at ophæve sagsøgerens pensionsrettigheder på grund af hans valg til et regionalråd (den appellerede kendelse, præmis 26 og 27), dels på det svar, som nævnte institution afgav på et skriftligt spørgsmål fra Retten, og hvoraf det fremgik, at afgørelsen om at indstille betaling af pensionen til Ripa di Meana blev gennemført ved den første månedlige betaling efter fremsendelse af skrivelsen af 26. januar 2001, nemlig i februar 2001. Retten anførte herved, at det fremgik af sagsøgerens kontoudtog af 1. marts 2001, som sagsøgeren havde tilstillet Retten, at Ripa di Meanas pension for februar 2001 ikke var blevet krediteret nævnte konto, hvorfor sagsøgeren efter betaling af pensionen for januar 2001, dateret den 26. januar 2001, ikke længere oppebar pension som tidligere medlem af Parlamentet (samme kendelses præmis 28).

13 Efter at Retten havde fastslået, at denne skrivelse af 26. januar 2001 ikke var blevet anfægtet af Ripa di Meana, gennemgik den derefter karakteren af skrivelsen af 26. marts 2001. Retten fastslog herved bl.a. følgende:

»31 [...] det bemærkes herved, at Parlamentet i skrivelsen af 26. marts 2001 alene angav, at den italienske ordning på visse punkter er ufuldstændig, men at bestemmelserne for at undgå sammenlægning af en pension som deputeret eller medlem af et regionalråd med oppebærelsen af en løn som deputeret eller medlem af et regionalråd tilsyneladende er klare, og at afgørelsen af 26. januar 2001 er i overensstemmelse med den italienske praksis. Disse bemærkninger kan i sammenhængen ikke anses for at være et bevis på, at afgørelsen om at

indstille betalingen af sagsøgerens pension, der blev meddelt ham ved skrivelse af 26. januar 2001, er blevet taget op til fornyet vurdering. De må fortolkes således, at de grunde, som førte Parlamentet til at indstille sagsøgerens pension, fortsat bestod. Parlamentet angav alene formålet med den bestemmelse, som var blevet anvendt i afgørelsen af 26. januar 2001, og meddelte sagsøgeren, at denne afgørelse var i overensstemmelse med den italienske praksis, men ændrede intet i den allerede givne begrundelse.

- 32 Det bemærkes desuden, at den omstændighed, at sagsøgeren ved skrivelse af 26. marts 2001 blev oplyst om, at hans pension i mellemtiden var blevet indstillet, ikke udgør et nyt forhold, der kan indebære, at nævnte skrivelse må anses for en ny bebyrdende afgørelse. Denne oplysning er alene en gennemførelse af den bebyrdende retsakt, nemlig afgørelsen af 26. januar 2001.«
- 14 Retten fastslog derfor i den appellerede kendelses præmis 33, at skrivelsen af 26. marts 2001 må anses for en ren bekræftende afgørelse af afgørelsen af 26. januar 2001. Da denne afgørelse ikke var blevet anfægtet inden for den fastsatte frist, måtte sagen afvises, og Ripa di Meana dømtes til at betale sagens omkostninger.

Appellen

- 15 Ripa di Meana har under appellen nedlagt påstand om, at Domstolen ophæver den appellerede kendelse, fastslår, at sagen kan fremmes til realitetsbehandling ved Retten, samt hjemviser sagen til Retten med henblik på afgørelse, og at Parlamentet tilpligtes at betale sagens omkostninger i de to instanser.

- 16 Ripa di Meana har fremført fire anbringender til støtte for appellen. Det første anbringende støttes på, at der er begået rettergangsfejl »ved Retten, som har krænket sagsøgerens interesser«, det andet, at der er sket en tilsidesættelse af retten til forsvar, det tredje, at Retten har foretaget en fejlagtig retlig kvalificering af skrivelsen af 26. januar 2001 og af 26. marts 2001, samt anvendt Fællesskabets retspraksis vedrørende bekræftende retsakter fejlagtigt, og endelig, at Retten ikke har taget hensyn til retspraksis på området »undskyldelige fejl«.
- 17 Parlamentet har nedlagt påstand om, at appellen afvises eller under alle omstændigheder forkastes, og at sagsøgeren tilpligtes at betale alle sagens omkostninger.
- 18 Det skal indledningsvis anføres, at Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 19, når det er åbenbart, at sagen enten ikke kan antages til realitetsbehandling eller er ugrundet, når som helst efter at hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse kan beslutte helt eller delvis at afvise eller forkaste appellen.

Appellens antagelse til realitetsbehandling

- 19 Parlamentet har i sit svarskrift indledningsvis nedlagt påstand om, at appellen afvises. Parlamentet har herved anført, at eftersom sagsøgeren ikke har valgt adresse i Luxembourg som omhandlet i artikel 44, stk. 2, første afsnit, i Rettens procesreglement, og Rettens domme og kendelser i henhold til samme reglements artikel 100, stk. 2, første afsnit, ikke omfattes af de procesdokumenter, der kan forkyndes pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, såfremt

modtageren i henhold til artikel 44, stk. 2, andet afsnit, har indvilget her i, kan alene bestemmelsens tredje afsnit — hvorefter en behørig forkyndelse antages at være foretaget ved indleveringen af et anbefalet brev til postvæsenet på det sted, hvor Retten har siddet — anvendes i sagen.

- 20 Da indleveringen af den appellerede kendelse blev foretaget af postvæsenet i Luxembourg den 17. juli 2002, og det i øvrigt fremgår af sagen, at Rettens Justitskontor, modsat kravet i artikel 100, stk. 2, andet afsnit, i Rettens procesreglement, ikke havde underrettet appellanten om denne fremsendelse ved telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, udløb fristen for at iværksætte appel under hensyn til afstanden den 27. september 2002. Da appellen blev iværksat den 2. oktober 2002, blev den altså iværksat efter fristen og må derfor afvises.
- 21 Det bemærkes, at Parlamentets opfattelse, hvorefter artikel 44, stk. 2, tredje afsnit, i Rettens procesreglement finder anvendelse i sagen uden videre, må afvises. Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd sker forkyndelsen af ethvert procesdokument til den pågældende part ved anbefalet brev til denne parts befuldmægtigede eller advokat, »såfremt stævningen ikke opfylder de i første og andet afsnit (artikel 44, stk. 2) omhandlede krav«, som henholdsvis kræver valg af adresse på det sted, hvor Retten har sæde, og supplerende eller alternativt, advokatens eller den befuldmægtigedes indvilgelse i, at forkyndelser for ham sker pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel. Det står fast, at Ripa di Meanas stævning opfylder disse krav, efter at hans befuldmægtigede indvilgede i, at procesdokumenterne kunne forkyndes for dem pr. telefax eller elektronisk mail. Artikel 44, stk. 2, kan derfor ikke finde anvendelse.

- 22 Det bemærkes, at Parlamentet med rette i sit svarskrift har anført, at det også fremgår af artikel 100, stk. 2, i Rettens procesreglement, at Rettens domme og kendelser undtagelsesvis, når modtageren ikke har valgt en adresse, kan forkyndes på vedkommendes adresse i henhold til betingelserne i denne bestemmelses stk. 1, nemlig ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller ved fremsendelse med modtagelsesbevis af en bekræftet kopi af den pågældende dom eller kendelse, idet modtageren desuden pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel underrettes om den af Justitskontoret foretagne fremsendelse.
- 23 Det kan imidlertid ikke udledes af den manglende underretning fra Rettens Justitskontor, at Ripa di Meana er udelukket fra at iværksætte appel, og at denne automatisk må henføres under artikel 44, stk. 2, tredje afsnit, i Rettens procesreglement. Som fastslået i nærværende kendelses præmis 21, finder nævnte bestemmelse kun anvendelse, såfremt der ikke er valgt adresse i Luxembourg, og/eller sagsøgerens advokat eller befuldmægtigede har indvilget i, at forkyndelserne til vedkommende kan ske pr. telefax eller ved et ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel, hvilket klart ikke er tilfældet i denne sag. Desuden bestemmer procesreglementets artikel 100, stk. 2, andet afsnit, at fremsendelsen af det anbefalede brev fra Justitskontoret anses for at være afleveret til modtageren den tiende dag efter indleveringen af brevet til postvæsenet på det sted, hvor Retten har sæde, medmindre det ved hjælp af modtagelsesbeviser godtgøres, at brevet er modtaget på et andet tidspunkt, eller modtageren inden for en frist på tre uger fra underretningen pr. telefax eller ved ethvert andet teknisk kommunikationsmiddel meddele justitssekretæren, at forkyndelsen ikke er nået frem til ham.
- 24 Det er derfor klart, at Ripa di Meana har modtaget den appellerede kendelse den 22. juli 2002, altså fem dage efter indleveringen af det anbefalede brev indeholdende kendelsen til postvæsenet i Luxembourg, og at appelskriftet er indgået pr. telefax til Domstolens Justitskontor den 2. oktober 2002 — originaleksemplaret af appel-

skriftet er i henhold til artikel 37, stk. 6, i Domstolens procesreglement indleveret ti dage efter modtagelsen af nævnte telefax — hvorfor det må fastslås, at appellen kan fremmes til realitetsbehandling.

- 25 Parlamentets formalitetsindsigelse er derfor baseret på en fejlagtig fortolkning af Rettens procesreglement og må derfor forkastes som åbenbart ugrundet.

Realiteten

Første anbringende

- 26 Ripa di Meana har i sit første anbringende hovedsagelig foreholdt Retten at have begået en rettergangsfejl, idet den i den appellerede kendelses præmis 12 fastslog, at parterne havde besvaret de af Retten stillede spørgsmål skriftligt inden for fristen, skønt Parlamentet alene havde besvaret et af disse spørgsmål. Ripa di Meana har anført, at denne rettergangsfejl groft har skadet hans interesser, eftersom Retten har baseret sig på Parlamentets ufuldstændige besvarelse og herved har sammenblandet den dato, på hvilken Parlamentet havde underrettet appellanten om dets afgørelse om at indstille betalingen af hans pension med datoen, på hvilken han var blevet oplyst om den reelle indstilling heraf. Ripa di Meana har anført, at det fremgik såvel af den omstændighed, at Retten havde fundet det hensigtsmæssigt at stille parterne de skriftlige spørgsmål, som indholdet af selve spørgsmålet, at Retten tillagde disse væsentlig relevans for nævnte sontring.

- 27 Appellantens argument, hvorefter såvel det forhold, at Retten fandt det hensigtsmæssigt at stille parterne skriftlige spørgsmål, som indholdet heraf, skulle bekræfte Rettens tvivl med hensyn til afgørelsen i skrivelsen af 26. januar 2001, må uden videre forkastes.
- 28 Det bemærkes, således som det fremgår af selve ordlyden af artikel 49 i Rettens procesreglement, at beslutningen om at stille parterne skriftlige spørgsmål henhører under Rettens skøn, idet denne på ethvert tidspunkt under retsforhandlingerne kan træffe bestemmelse om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller bevisoptagelse, jf. procesreglements artikel 64 og 65. Udøvelsen af denne mulighed har dog ingen automatisk følge for sagens udfald, idet Retten er frit stillet med hensyn til den værdi, den vil tillægge de forskellige faktiske forhold og beviser, som forelægges den, eller som den selv har kunnet indhente.
- 29 Det bemærkes med hensyn til appellantens argument, hvorefter Retten har begået en rettergangsfejl ved at antage, at parterne har efterkommet dens anmodning, skønt Parlamentet alene havde besvaret et af de spørgsmål, som var blevet stillet det, at det ikke tilkommer Domstolen under en appelsag at tage stilling til den vurdering af de faktiske omstændigheder og beviser, som Retten har foretaget, medmindre der er tale om en åbenbart forkert gengivelse af disse forhold (jf. i denne retning bl.a. kendelse af 11.11.2003, sag C-488/01 P, Matinez mod Parlamentet, Sml. I, s. 13355, præmis 53, og dom af 29.4.2004, sag C-470/00 P, Parlamentet mod Ripa di Meana m. fl., Sml. I, s. 4167, præmis 40). Intet i de sagsakter, der er forelagt Domstolen, gør det muligt at konstatere en sådan forkert gengivelse.
- 30 Parlamentet har i sine besvarelser af Rettens skriftlige spørgsmål bekræftet, at afgørelsen om at indstille betalingen af pensionen til Ripa di Meana havde »øjeblikkelig virkning«, og at pensionen ikke var blevet betalt siden den 26. januar 2001.

- 31 Desuden bemærkes, at selv om Parlamentets besvarelse kunne forekomme ufuldstændig med hensyn til det tidspunkt, fra hvilket appellanten var blevet oplyst om den effektive indstilling af betalingen af hans pension, er denne besvarelse under alle omstændigheder ikke det eneste forhold, som Retten har taget i betragtning ved sin afgørelse af, hvorvidt sagen kunne fremmes til realitetsbehandling. Retten har også taget hensyn til Ripa di Meanas besvarelse og bl.a., hvilket fremgår af den appellerede kendelses præmis 28, et kontoudtog af 1. marts 2001, som sidstnævnte havde forelagt Retten, og hvoraf det klart fremgår, at appellants konto i februar 2001 ikke var blevet krediteret hans pension som tidligere medlem af Parlamentet.
- 32 På dette grundlag må appellants argumentation, hvori Retten har baseret sig på en ufuldstændig besvarelse fra Parlamentets side af de spørgsmål, som Retten havde stillet det, forkastes.
- 33 Det første anbringende må derfor afvises som åbenbart ugrundet.

Andet anbringende

- 34 Ripa di Meana har i sit andet anbringende, som omfatter to led, anført, at retten til forsvar er blevet tilsidesat, idet Retten dels har truffet direkte afgørelse vedrørende Parlamentets formalitetsindsigelse uden at have givet ham mulighed for at indgive supplerende skriftlige indlæg eller uden at afholde mundtligt retsmøde, dels ikke at har taget hensyn til de besvarelser, som han havde givet på Rettens spørgsmål. Ripa di Meana har herved navnlig foreholdt Retten, at den ikke har taget hensyn til, at

han på grund af et alvorligt synsproblem og hans sygeorlov i Montecastello di Vibio ikke havde fået kendskab til kontoudtoget af 1. marts 2001, idet dette var sendt til hans bopæl i Rom i begyndelsen af april samme år.

- 35 Med hensyn til dette første led af anbringendet bemærkes først, at artikel 114, stk. 1-3, i Rettens procesreglement bestemmer, at ønsker en part, at Retten skal tage stilling til, om sagen bør afvises, om Retten savner kompetence eller til et andet processuelt strids spørgsmål uden at indlede behandlingen af sagens realitet, fastsætter Rettens præsident en frist, inden for hvilken modparten skriftligt skal fremsætte sine indsigelser og påstande vedrørende denne begæring, idet der forhandles mundtligt herom, medmindre Retten bestemmer andet. Det fremgår klart af denne bestemmelse, at Retten ikke er forpligtet til at afholde et retsmøde. Retten kunne derfor beslutte at træffe afgørelse vedrørende den af Parlamentet rejste formalitetsindsigelse uden at indlede den mundtlige forhandling, eftersom den mente, at den var tilstrækkeligt oplyst af sagens akter, bl.a. af de besvarelser, der var givet de skriftlige spørgsmål, den havde fundet det hensigtsmæssigt at stille parterne.
- 36 Appellantens klagepunkt om, at retten til forsvar ikke var blevet overholdt, idet han ikke havde mulighed for at tage stilling til Parlamentets besvarelse af Rettens spørgsmål, kan for det andet ikke tages til følge. Bortset fra, hvilket parterne er uenige om, om Ripa di Meana havde eller ikke havde haft mulighed for ved Retten at tage stilling til besvarelsen af de spørgsmål, som Retten havde stillet Parlamentet, havde en eventuel tilsidesættelse af princippet om retten til forsvar under alle omstændigheder ikke kunnet ændre sagens udfald. Som det nemlig fremgår af den appellerede kendelses præmis 28, har Retten alene taget hensyn til parternes besvarelse af de spørgsmål, der var forelagt dem, for så vidt angår det forhold, at de klargør, at afgørelsen af 26. januar 2001 øjeblikkeligt var blevet sat i kraft af Parlamentet. Spørgsmålet om, fra hvilket tidspunkt Ripa di Meana reelt var blevet oplyst om den reelle indstilling af den pension, som han oppebar, var derimod overhovedet ikke blevet behandlet i den appellerede kendelses begrundelse.

- 37 På dette grundlag må klagepunktet om tilsidesættelse af retten til forsvar forkastes som irrelevant.
- 38 Det første led af det andet anbringende må derfor afvises som åbenbart ugrundet.
- 39 For så vidt angår det andet led af det andet anbringende, som støttes på, at Retten ikke havde taget hensyn til, at appellanten på grund af sin helbredstilstand først fik kendskab til kontoudtoget af 1. marts 2001 i april måned samme år, bemærkes, at dette spørgsmål er nært forbundet med fjerde anbringende, hvorfor det skal behandles i forbindelse hermed.

Tredje anbringende

- 40 Ripa di Meana har i sit tredje anbringende bestridt den retlige kvalificering, som Retten har givet skrivelserne af 26. januar og 26. marts 2001.
- 41 Ripa di Meana har for så vidt angår skrivelsen af 26. januar 2001 bestridt, at den indeholder en afgørelse, henset til den generelle ordlyd, som Parlamentet har anvendt heri, samt til, at undersøgelsen af sagen endnu ikke var afsluttet, eftersom han skulle tilstille institutionen yderligere oplysninger vedrørende datoen for hans valg som medlem af Umbriens Regionalråd.

- 42 Ripa di Meana har med hensyn til skrivelsen af 26. marts 2001 bestridt, at denne alene udgør en bekræftelse, eftersom skrivelsen indeholdt flere nye omstændigheder i forhold til skrivelsen af 26. januar, og der forinden var blevet foretaget en fornyet behandling af hans situation efter den skrivelse, han havde tilsendt Parlamentet den 15. marts 2001.
- 43 Appellantens påstand, hvorefter skrivelsen af 26. januar 2001 ikke kan være genstand for et annullationsøgsmål, eftersom den alene er foreløbig, må uden videre forkastes. Retten kunne med føje uden at begå en retlig fejl fastslå, at det fremgår såvel af ordlyden af skrivelsen, der er anført i nærværende kendelses præmis 6, som af de grunde, Parlamentet har henvist til, at sidstnævnte reelt havde besluttet at indstille betalingen af appellantens pension på grund af hans valg som regional rådgiver, hvorved bemærkes, at anmodningen om oplysninger, som var tilstillet Ripa di Meana, alene havde til formål at gøre det muligt at beregne den pension, der fejlagtigt var blevet betalt denne efter hans valg som medlem af Umbriens Regionalråd.
- 44 Vedrørende appellantens påstand, hvorefter Retten burde have fremmet hans sag til realitetsbehandling, eftersom skrivelsen af 26. marts 2001 ikke udgjorde en bekræftelse, fastslås, at Ripa di Meana intet har frembragt til støtte for denne påstand, som kan rejse tvivl om den konklusion, Retten nåede frem til.
- 45 Med hensyn først til den henvisning, som Parlamentet foretog til det italienske deputeretkammer og til de politiske myndigheders ønske om at undgå sammenlægning af en pension som deputeretmedlem eller som medlem af et regionalråd med oppebærelse af løn i forbindelse med et mandat som deputeret eller medlem af et regionalråd, indeholder denne klart ikke noget nyt element i forhold til skrivelsen af 26. januar 2001, hvori Parlamentet allerede i indledningen gjorde Ripa di Meana

opmærksom på artikel 12 i ordningen for rejsegodtgørelser, der var bilagt skrivelsen, og hvori det netop var fastsat, at betalingen af pension under et mandat som medlem af et parlament i en stat eller som medlem af Europa-Parlamentet eller som medlem af et regionalråd indstilles.

- 46 Det bemærkes dernæst, at meddelelsen til appellantent om, at betalingen af hans pension reelt var indstillet, må anses — hvilket også fremgår af indholdet af skrivelsen af 26. marts 2001 — for en skrivelse af rent informativ karakter til den pågældende, til besvarelse af dennes skrivelse af 15. marts 2001. Under ingen omstændigheder kan en sådan meddelelse anses for at udgøre en ny omstændighed i forhold til skrivelsen af 26. januar 2001, hvori det udtrykkeligt blev angivet, at Parlamentet havde indstillet betalingen af appellantens pension.
- 47 For så vidt endelig angår appellantens argument, hvorefter der forinden skrivelsen af 26. marts 2001 var foretaget en fornyet behandling af hans situation, for så vidt som Parlamentet, efter appellantens skrivelse af 15. marts 2001, havde erkendt, at den italienske ordning vedrørende godtgørelser var ufuldstændige, bemærkes, at denne erkendelse alene vedrørte den manglende henvisning til mandatet som medlem af et regionalråd ved genoprettelse af pensionsrettigheder efter sådan et mandat. Denne sag vedrører imidlertid ikke genoprettelsen af pensionsrettigheder, men ophævelse af rettigheder efter valget af et tidligere medlem af Europa-Parlamentet til medlem af et regionalråd.
- 48 På grundlag af det anførte må det tredje anbringende afvises som åbenbart ugrundet.

Det fjerde anbringende

- 49 Ripa di Meana har i sit fjerde anbringende, som hovedsagelig udgør en gentagelse af den kritik, han har fremsat i det andet anbringendes andet led, subsidiært anført, at selv om Domstolen skulle fastslå, at skrivelsen af 26. marts 2001 udgjorde en bekræftelse, må den under alle omstændigheder ophæve den appellerede kendelse, idet Retten ikke har anvendt Fællesskabets retspraksis vedrørende undskyldelige fejl. Appellanten har herved anført, at betingelserne for anvendelse af denne retspraksis er opfyldt i denne sag, eftersom skrivelsen af 26. januar 2001 fremstår som en foreløbig skrivelse, og at han i god tro forventede, at spørgsmålet om analog anvendelse af artikel 12 i ordningen om godtgørelser ville blive diskuteret mellem parterne. Ripa di Meana har desuden anført, at hans synsproblemer havde hindret ham i enhver »læsning« i februar 2001, hvorfor han først i begyndelsen af april 2001 havde kunnet gøre sig bekendt med kontoudtoget af 1. marts 2001, hvoraf det fremgår, at Parlamentet havde indstillet hans pension som tidligere medlem af Europa-Parlamentet.
- 50 Det bemærkes hertil, at i henhold til fast retspraksis kan en borger under usædvanlige omstændigheder påberåbe sig en undskyldelig vildfarelse med henblik på at undgå en forældelsesfrist, som gælder for anlæg af annulationssøgsmål, bl.a. når institutionen, ophavsmanden til denne anfægtede retsakt, har udvist en adfærd, der i sig selv eller i afgørende omfang har været egnet til at fremkalde en undskyldelig vildfarelse hos en borger, der har handlet i god tro og med den omhu, som kræves af en normal påpasselig person (jf. i denne retning bl.a. dom af 15.12.1994, sag C-195/91 P, Bayer mod Kommissionen, Sml. I, s. 5619, præmis 26, og af 15.5.2003, sag C-193/01 P, Pitsiorlas mod Rådet, Sml. I, s. 4837, præmis 24). Det er i denne sag dog klart, at Ripa di Meana ikke befandt sig i en sådan situation og ikke kan påberåbe sig nævnte retspraksis, idet de nødvendige betingelser for, at det kan antages, at der foreligger en undskyldelig fejltagelse, ikke er til stede.

- 51 Det bemærkes, at Ripa di Meana ikke er berettiget til at foreholde Parlamentet en adfærd, som har været egnet til at bringe ham i tvivl med hensyn til karakteren af skrivelsen af 26. januar 2001, eftersom, hvilket er fastslået i nærværende kendelses præmis 43, Parlamentet i denne skrivelse anvendte en ordlyd, hvoraf det klart fremgik, at det havde besluttet at indstille betalingen af appellantens pension samt grundene hertil.
- 52 De sagsakter, som er forelagt Domstolen, rejser også tvivl om den omhu, appellanten har udvist i sagen, eftersom han, selv om han havde modtaget skrivelsen af 26. januar 2001 allerede den 31. januar 2001, først reagerede den 15. marts 2001 ved at tilsende Parlamentet en skrivelse, hvori han udtrykte sin overraskelse over Parlamentets afgørelse om at indstille betalingen af hans pension og først den 12. juni 2001 anlagde sag ved Retten.
- 53 Det bemærkes desuden med hensyn til Ripa di Meanas argument, hvorefter han i februar og marts 2001 havde været ude af stand til »læse« og først havde kunnet gøre sig bekendt med kontoudskriften af 1. marts i begyndelsen af april måned i 2001, at dette argument modsiges af det forhold, at appellanten selv tilstillede Parlamentet en skrivelse af 15. marts 2001, altså på et tidspunkt inden for det tidsrum, hvori han gør gældende, at han havde alvorlige synsproblemer, som forhindrede ham i »at foretage nogen form for læsning«.
- 54 På grundlag af det anførte må det andet led af det andet anbringende samt det fjerde anbringende forkastes som åbenbart ugrundet.

55 De fire anbringender, som Ripa di Meana har fremført til støtte for sin appel, er åbenbart ugrundede, hvorfor appellen må forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

56 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som i henhold til artikel 118 i samme reglement finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ripa di Meana har tabt sagen og bør derfor i overensstemmelse med Parlamentets påstand pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser bestemmer Domstolen (Anden Afdeling):

- 1) **Appellen forkastes.**

- 2) **Ripa di Meana betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter